

behagar, om onsdag eller förr. Jag har varit åskådare till Er skicklighet att afskjuta en kanon, men jag förmodar, att en pistol skall bättre anstå Er, såsom mycket lättare. Hade Ni ej öfverträdt Ert köns rättigheter, skulle jag ej hafva på detta sätt tilltalt Er; men som saken nu är, kan ingen bättre svara på detta bref, än Ni sjelf. Jag skall ej åtnöja mig med en föraktlig tystnad, ej heller med spefulla ursäkter.

George Barnett.

Andra Brevet.

Till Miss Kelly, Aktis vid Drurylane-Teatern.

Den 14 Febr. 1816.

Mamsell! Jag fick i går afton ett bref, som jag, i anseende till dess grofva obehofvenhet, tror vara från Er. Ni gjorde klokare, om Ni satte Ert namn under, helst som jag icke är nog bekant med Er handstyl, och, såsom jag i mitt sista bref lät Er förstå, för att ej blottställa andra att blifva ansvarige för Er framfusighet. Om de nämnde uttrycken i mitt bref icke voro till Ert nöje, hvarföre då ej yttra Er såsom det egnar en af Er profession? hvarföre låta Er häftighet öfverrumpla Ert förnuft? Jag älskar könet, och det var en tid jag ansåg Er för dess prydnad, till dess Ni väckte min harm genom Er oförskämndhet och Edra skändliga bedrägerier. Ni är mycket benägen att förklada Er i mansdrägt, men lät mig aldrig mer se eller höra Er dårskap, ty om Ni det gör, så skall jag gripa Er som en bedragerska och straffa Er för Er djerfhet. Jag är, Mamsell, Eder välbevågne.

George Barnett.

Tyska Sentenser.

(Ur Welt und Zeit.)

När man i åtskilliga Tyska Stater ser de stränga Polis-anstalterne emot utlänningar och de fullskrifna passen, skulle man snart kunna trö, att hvar resan-

de vore förebud för en hellvetemaschin, att spränga Regeringarne i luften.

Ministrar i små Stater hafva ofta samma fäfänga, som Socken-Skolmästare, hvilka gerna räkna sig bland de Lärde.

Någon bittrare satir på menskliga förnuftet kan svårligen framställas, än den viktiga upptäckt våra nya liberala Statsmän gjort, att Folken icke äro till för Konungarnes, utan Konungarne för Folkens skull.

Jemväl i Statskonsten är det mycket lättare att äta, än att smälta, och bland alla Statssjukdomar är knappt någon farligare än en Eröfrings-indigestion.

Oftast bygger man Statsförfattningar likasom Skådespelshus. Framför allt inrättas nemligen ett tillräckligt antal bekväma loger för de förnäma på stället; för den öfriga publiken blir alltid rum nog på parterren och gallerierne.

Bed en Skraddare förfärdiga dig en stekvändare, så skrattar han åt dig; men begär af hvilken Bläckuddare som helst en Konstitution för det största Rike, så skall du sällan få afslag.

Dåliga Ministrar hata Tryckfriheten af samma orsak, som Glädjeslickor sky för gatlyktorna.

Andan måste besegras genom andan, icke genom yttre våld. Trycktvånget är i sjelfva verket vår tids näfrätt.

Den enda sammansvärjning, som någonsin kan bli farlig för Regerande, är den allmänna sammansvärjningen af folk-opinionen, som de vägra att rätta sig efter. Alla andra konspirationer kunna lätt undanrödjas.

Sofrosyne.

*****
 STOCKHOLM DEN 29 JUNI 1816.
 *****

Stjernhimmeln.

Astiologisk Fantasi.

Om dagen, när Solens öga uppgått, ligger den synliga världen för människan öppen, och Tiden framskyndar med hastiga steg, och Historien följer tätt i dess spår. Men om natten är det ljusa täckelset uppdraget, bakom hvilket det hemlighetsfulla är doldt; då utbreder vår gamla moder, Natten, sin stjernbeströdda slöja öfver den oändliga rymden, och Tiden hejdar sin fart, och Historien hvilat i hennes armar, och öfver henne står Evigheten, för hvilken ej finnas några skiften, ingen dag och ingen natt, ingen förfluten och ingen tillkommande tid, utan allt oföränderligt närvarande.

Derföre vill dagen så gerna fråga natten om hennes hemligheter; derföre hafva människorna i alla tider med forskande ögon betraktat firmamentet, och likasom ett barn söker läsa i sin moders ögon, bemödat sig att i stjernorna finna framtidens tydning, och att af deras oförändrade ställning sluta till de händelser som förestå. Men obeveklig är den himmelska Sphinx, som Gud satt till väkterska af sina eviga hemligheter; med tusentals strålände ögon beskådar hon öpphörligen oss, våra hemligheter äro henne väl bekanta, men sina egna vet hon att sorgfälligt bevara. Icke liknar hon på det sättet forntidens Sphinx, att den som ej kan lösa hennes gåtor måste dö; men

i stället kan endast den, som gått genom döden, lösa hennes gåtor och begripa hennes hemliga mening, och förstå hennes svar på sina frågor.

Menniskan blickar dock så gerna om midnatten upp till denna hemlighetsfulla värld, som innehåller Historiens eviga typer, och fantasien ger dess bilder, fastän tusen gånger forut sedda och betraktade, alltid en ny passande betydelse. Denne Nimrods-like Orion, som i sydvest står så hotande med sin sköld och sin klubba, och omgifven af sina Hellvetes-hundar, är ju en evig bild af öfvervåldet och tyranniet, som i alla tider härjat och ödelagt jorden. Oxen åter, mot hvilken han riktar sitt anfall, är en symbol af den outtröttliga fliten och verksamheten, samt alla fredliga stilla borgerliga dygder, som af makten och öfvermodet störas och bekrigas. Dock för denna gången är striden till ända, längst i sydvest under Eqvatorn är odjuret Cetus fastbunden, och den blodström, som uppvällt i hans fotspår, följer honom lik Eridanus i många kröningar ända till den aflägsna klippan, der Fågeln Phoenix störtar sig i lågorna, för att uppbränna sig sjelf. Emellertid uppstiger i söder Dufvan med oliveqvisten rädd och varsam på horisonten, och masten och framstammen af Skeppet, hvarpå mensklighetens dyrbaraste ägodelar af kultur och sedlighet blifvit räddade ur den sista tidens syndafloed, börja framträda ur söderns dunstkrets och blifva synliga. Men i sydost ligger Hydran i mångfaldiga bågter utsträckt öfver vidlöftiga rymder, hennes svans står der Vargen och Skorpionen hafva sitt hemvist, hennes hufvud öppnar sitt gap der Kräftan betecknar all kulturens tillbakagående, och hennes hjerta, uppsväldt af gift och bitterhet, vänder sig hotande mot vester. Bägaren, hvaruti de jäsande fiendtliga elementerne blanda sig, är af henne ifyllt, och olycksbådande har Korpen satt sig på hennes svans; med nytt förderf hotar denna fruktansvärda stjernbild, som nu stiger

allt högre och högre på horisonten. Dock är Lejonet redan rustadt till strid, Bootes drifver fram sina Björnar, Tvillingstjernen står som en väktare och ett lyckligt förebud på himlahalvvet, den kring hela jorden flygande Perseus är färdig att draga sitt svärd, och i uppgående, fast ännu insvept i töcken, är Jungfruns hufvud. Först sedan det andra odjuret blifvit beseградt såsom det första, och äfven Hydran nedstortad i afgrunden, då först skall Jungfrun Astræa hel och hållen framtråda på horisonten, och Vägen upphängas, hvaruti rättvisan väges åt de dödlige, och Kronan skall vinnas vid målet.

Så betänkligt och så tröstefullt är nu himmelstecknens utseende, och sann, icke bedräglig, är deras föreställning af den kómmande tiden. Men hvar dag och hvart år är deras ställning oförändradt den samma, ty äfven i Historien förnyar hvar århundrade samma strid mellan det onda och det goda, samma utgång, och samma syftning af verldshändelsernas lopp. Likasom naturens krafter oupphörligt och evigt gå sin bestämda gång, så blifva äfven människans passioner sig alltid lika, och hennes blinda verksamhet går i en beständig krets. Derföre, och efter menskliga naturen är så inrättad, att hon af sig sjelf alstrar på en gång ormarne och den Herkules som skall qväfva dem, derföre är hon också inbegripen i en ofallätlig strid, och knappt är den ena fienden öfvervunnen, förrän den andre redan visar sig på afstånd; men tillika blifva äfven de hjälpande och till slut segrande krafterne synliga, och så fortgår Historien i en beständig omvexling af faror, strider och segrar.

Emellertid böra vi alle, som strida för det goda, vara på vår vakt, att ej faran må öfverrümpla oss; och hafva vi lyckligt beseградt det ena onda, böra vi straxt vara betänkte, att hos oss uppväcka kraft, för för att äfven motstå det andra, som höjer sig hotande

öfver vår synkrets, och sålunda skall, näst Guds hjälp, genom vårt eget mod allt till slut blifva godt.

Tyska Sentenser. (Ur Welt und Zeit.)

Det nuvarande Konstitutions-måkeriet i Tyskland är som en Orkester, der Musikanterne hålla på att stämma sina instrumenter, och hvar och en spelar ett litet stycke på sitt efter egen behaglig melodi. Kapellmästaren felas ännu, och han läter icke heller komma så snart.

Man har i England uppfunnit fick-ur, som gå lika riktigt i jern och i hett vatten, och som kunna uppdragas både till höger och venster, på det fjädern ej må kunna sprängas af oskieklighet eller kitslighet. Så borde äfven Statsmaschinerna vara inrättade. Guld, silfver, messing och stål äro visserligen böjligare än menckliga passionerna. Men också har man ännu ej funnit det rätta verktyget för att bearbeta de senare, och med våra eländiga redskap är det ett underverk, att man kunnat göra sådana Förfatningar som man gjort.

Aldrig har någonstädes funnits en mer inskränkt Monarkisk Regeringsform, än Napoleons, neml. på papperet. Man finner der Prinsarne förbundne med Statsförfatningen, en genom Majorater tryggad Förtjenst-adel mellan Thronen och Folket, Folkrepresentanter som äga att pröfva Lagarne och bestämma alla utskylder, en oberoende Domare-makt, ett Stats-Råd som skall först granska alla Lagprojecter, en särskilt Senat till sjelfva Konstitutionens bevarande, till och med två Kommissioner till personliga frihetens och Tryckfrihetens beskyddande; och har man väl någonstädes drifvit mer gäck med alla dessa saker än i Frankrike? ges något slags tyranni, som man ej utöf-

vat under denna skyddande form? Så skall det gå med alla Folk som bygga sin välfärd på ord.

Franska Reflexioner.

Olyckan är en helig sak; endast vänskapen och välviljan borde få nalkas henne, aldrig afunden, ty den afundsjukes enda vällust är andras plåga.

Våra olyckor äro starka endast genom vår svaghet; de nedtrycka oss, blott för det vi ej hafva mod att uppresa oss; de äro förskräckliga, blott för det vi inbillas oss så.

En fullkomlig olycka är lika omöjlig som en fullkomlig lycka. Den senare är öfver vår sfer, den förra är öfver våra krafter. De två enda olyckor, som kunna kallas verkliga, äro förlusten af den vi älska, och förlusten af vårt samvetslagn. Men tiden mildrar den ena och ångern godgör den andra. Allt öfrigt, som människorna kalla olyckor, beror till det mesta af inbillningen. Man kommer ihåg anekdoten om den rike, hvars mage var så förstörd, att den ej mer tålte den minsta föda. En tiggare, som han mötte, sade, för att beveka honom: "Jag dör af hunger!" "Ack, hvad du är lycklig, din skälm! hvad jag afundas dig!" ropade den rike.

Man träffar på lifvets stråt många motgångar och många glada skiften, men det är två saker man der sällan finner, det är den olycka man fruktar och den lycka man eftersträfvar. I deras ställe plågar eller förnöjer man sig med chimerer.

Det fins människor, hvilka anse nöjet för en skuld som Skaparen bör betala dem, och plågan för en orättvisa som han låter dem lida; hvad begrepp måste man göra sig om dessa människors religion?

De tre förnämsta orsakerne, hvarföre så många människor anse sig olycklige, äro glömskan af det när-

varande, o~~n~~ öfver det tillkommande, och afunden, som gör dem liknöjda för allt det goda de njuta, så länge de se andra njuta mer.

Menniskan är så orättvis emot Försynen, att hon föraktar hennes skänker, och känner deras värde först då, sedan ödet beröfvat henne dem. Hon vet aldrig att rätt skatta annat än det goda hon förlorat. Hertigen af ***, som under hela Revolutionen stannat i Frankrike, hade genom ett underverk bibehållit all sin förmögenhet. Flere af hans vänner, som under samma tid blifvit ruinerade, kommo, sedan de återvändt till sitt fädernesland, att lyckönska honom deröfver, men funno honom mindre glad, än de trodde honom böra vara. De gingo att spatsera med honom. Vid en dam stannade de, och beundrade de stora och sköna karpar, som der visade sig. "Ack, utropade Hertigen med en djup suck, jag hade sextio sådana karpar, man har röfvat femtio ifrån mig, jag äger blott tio kvar. Hvad olyckor och förluster medför ej en Revolution!"

Hos de gamla Folkslagen och i våra egna förfäders tid ansågs styrkan för en dygd, och känslfullheten för en svaghet. Man hade ej nog elak tanka om sina medmenniskor, för att tro någon kunna vara liknöjd för sin makas, sina barns, sina föräldrars eller vänners olyckor, sjukdom eller död; man behöfde således ej öfverlemna sig åt en ytterlig sorg, för att öfvertyga världen om sin känslfullhet. Tvertom bemödade man sig att dölja sin smärta, för att visa sig vara stark, och Religionen och Filosofien gäfvö samfäldt människan denna fasthet och jemnhet i karaktern, som utgör den sanna vishetens kännetecken. Nu för tiden är det helt annorlunda, och den som ej bär sin sorg till allmänt åskådande, anses utomordentligt hårdhjertad och känslolös. Långt ifrån att förvara sig emot känslfullheten och taga sig i akt därför

såsom en svaghet, gör man deraf en aktningvärd sak och en dygd; man döljer den ej mer, utan tvertom, man skryter deraf; det är icke den mest ståndaktige man nu beundrar, det är den mest känslofulle som är dagens afgud. Bedröfvelsen är en prydnad för skönheten, sorgen en förtjenst hos qvickheten, melankolien ett behag, en tjusning, en fullkomlighet i karakteren. De ögon, som falla tårar, äro de enda som intressera; en författare har ej snille, om han ej gråter som Jeremias öfver ödet, och som Young öfver grafven. Den som ej räknar sig för mycket olycklig, och som ej med djup smärta känner hela tyngden och bitterheten af lifvet, är knappt värd att lefva; det är en kall, hård, sjelfkär menniska, som är utan hjerta och själ. Olyckan har till och med blifvit ett medel att ha framgång i verlden, och den som vill lyckas i hvad sak som helst, måste förklara sig för olycklig eller åtminstone nära att blifva det. Våra sällskapskretsar äro uppfyllda med melankoliske ynglingar och olyckliga skönheter, som hastande från Té-assembléer till Baler, från Promenader och Spektakler till Supéer o. s. v., tala dansande om sin sorg öfver förlusten af en vän, och sjungande uttrycka sin förtviflan öfver en broders död, allt under melankoliska reflexioner öfver lifvets plågor och besvär, men utan att derföre njuta mindre af dess nöjen. Kontrasten mellan deras ängsliga min och deras lättsinniga begifvenhet på alla slags nöjen är verkligen komisk, och det fins i sanning ingenting löjligare än deras olycka.

Anekdoter.

I Leipzig har utkommit ett Sångstycke, kalladt Bonapartes Vals på St. Helena, hvars refrein är följande: *Det kan ju ej alltid bli så.*

En Fransk Tidning, *Journal de Paris*, för den 1 innev. Juni hade, för att gifva en profetia om tillståndet i Frankrike 24 år härefter, daterat den 1 Juni 1840, och lefvererade åtskilliga derefter lämpade artiklar. Bland annat berättades äfven, att publika fonderne stodo på 91 Francs 45 Centimes. En Vexelmäklare, som läste detta utan att gifva akt på årtalet, blef utom sig af glädje, lopp utan vidare undersökning till Borsen, och köpte upp fonder för stora summor. Då han sedan fick upplysning om sammanhanget, och såg hvilken ofantlig förlust han tillfogat sig, blef han så sjuk af förargelse, att man tror han skall dö.

Nyheter.

I England talas nu om ett dubbelt giftermål in- om Kongl. Familjen. Hertigen af Cambridge, PrinsenRegentens yngste Bror, skall förmåla sig med sin Kusin, Prinsessan Sophia af Gloucester, och Hertigen af Gloucester (den samme, som för flera år sedan tillbragte någon tid här i Stockholm) skall förmåla sig äfven med sin Kusin, Prinsessan Maria, PrinsenRegentens Syster. Märkvärdigt är, att dessa fyra höga personer äro alla öfver 40 år gamla.

I Berlin lära innan kort komma att utgifvas tre särskilda Tidningar, under namn af *Den Frimodige*. Ett Blad med denna tittel utgifves nemligen af Doktor Kuhn, i förening med den bekante Satiricus Friedrich. Doktor Merkel, som förr utgaf samma Blad, vill nu också förnya det, och tänker utgifva den gamla Frimodige. Men tillika ärnar Herr von Kotzebue, som först började nämnde Blad och grundlade dess rykte, att utgifva den äldste och äkta Frimodige. Man får nu se, vilkendera af dessa tre gör mesta lyckan.

Sofrosyne.

STOCKHOLM DEN 6 JULI 1816.

Bref till Utgifvaren.

Återkommen till min hemort från en resa till Stockholm, som i flera afseenden gjort mig den högsta tillfredsställelse och nöje, kan jag ej motstå den frestelsen att offentligen uttrycka en del af de känslor jag i Hufvudstaden erfarit, och får därför anhålla, att nedanstående rader måtte af Tit. blifva upptagne i dess Blad.

Att den lifliga entusiasmen för vår höga Kron-Prins ännu i lugnets dagar är den samma, som under första glädjen öfver hans hitkomst, eller midt under hans lysande segrar, det är visst ingen hemlighet för oss i Landsorterne, som dagligen hafva bevis derpå för ögonen; och att det förhåller sig likaså i Stockholm, det hade jag under mitt sista vistande der flere gånger tillfälle att öfvertyga mig. Med den innerligaste fägnad hörde jag, huru högt äfven bland de ringare klasserne hans namn är älskadt och vördadt, och det som i synnerhet fästade min uppmärksamhet, var den djupa förtröstan, den fullkomliga tillförsigt hvar och en syntes till honom hysa. Var man missnöjd med någonting, så hette det: *Kron-Prinsen vet det icke; visste han det, så vore det annorlunda.* Var man nöjd, så tackade man blott honom därför. Vid alla tillfällen satte man till honom sin lit, och det bästa råd man visste, i hvad händelse som helst, var att vända sig till honom. Sådant var det tänkesätt jag fann öfverallt, och jag tillstår uppriktigt att, oaktadt denne Fur-

stes stora egenskaper, väckte det nästan min förundran, att finna en så allmän och så beständig entusiasm hos ett Folk, som eljest synes numera så litet fallet för entusiastiska tänkesätt, som det Svenska. Men jag kände då ännu Kron-Prinsen blott efter ryktet; jag hade ännu ej pröfvat sanningen af den namnkunniga Fru Staels försäkran: att *denne Prins skulle kunna så till sägandes tillvinna sig ett helt Folk en i sönder, om blott hvar individu af detta Folk kunde få den lyckan att tala med honom en fjerdedels timma*; jag visste ännu ej, hvilka medel han ägde för att både enskilt och allmänt vinna människors förtroende och tillgifvenhet. Under mitt vistande i Hufvudstaden hade jag den lyckan att sjelf öfvertyga mig derom, och sådan som jag sett honom både enskilt och offentligt, finner jag ingenting i världen naturligare, än den entusiastiska kärlek och tillsförsigt, hvarmed han allmänt omfattas, och som fullkomligt rättfärdigar hans eget oinskränkta förtroende till en Nation, hvars öppna redlighet och oryggliga trofasthet från urminnes tider aldrig varit satte i tvifvelsmål. Under de sista dagarne jag var i Stockholm, kom jag händelsevis att vara närvarande vid en revue, som Kronprinsen höll på Ladugårdsgärdet öfver Stockholms Stads och Läns nyss inöfvade National-Beväring. Med den intagande vänlighet, som är honom så egen, betygade han samtliga tropparne sitt bifall öfver deras verkliga berömliga färdighet, hvilket af dem besvarades med flerfaldiga hurrarop, och det var ej svårt att läsa i de unga Beväringmännens ansigten, huru nöjda de voro. Men det var under sjelfva revuen en sak, som i synnerhet ådrog sig min uppmärksamhet, och fästade sig outplänligt i mitt sinne. Vid en svängning hände, att ett par af de yttersta på flygeln, tilläfventyrs af för mycken häftighet, stupade, men reste sig straxt opp och följde efter. En sträng Herrskare, van att straxt fordra fullkomlighet af sina Konskriberade,

skulle häruti sett blott oskicklighet. Men Kronprinsen, långt ifrån att visa det ringaste tecken till missnöje, ropade tvertom med en verkligt faderlig ömhet: *Sakta, sakta, minna barn!* Och vid hvar svängning af de följande, upprepade han: *Sakta, sakta!* med samma obeskrifligt intagande ton. Detta ord, så enkelt och rörande, skall säkert ej vara förloradt för dessa unga Konskriptionsmän, och om de en gång blifva kallade till sitt fäderneslands försvar, skola de utan tvifvel ännu påminna sig det, såsom en säker borgen för deras Anförares omsorgsfulla ömhet, och som ett tecken att de aldrig skola blottställas utan i de oumgängligaste fall. Det är genom sådana ofrivilliga yttranden, som Anförare helt och hållet tillvinna sig sina soldaters hjertan, och gifva dem en moralisk styrka, som trotsar alla fysiska krafter i verlden. Och hvem skulle kunna besegra en sådan Armé, som är lika hänförd af kärleken till sin Anförare, och kärleken till sitt fädernesland?

En Tysk Regent och dess National-Beväring.

Som bekant är, har Kurfursten af Hessen bland sin Militär åter infört hårpiskor och flera dylika sedan många år afskaffade besvärliga bruk. Det är förmodligen för att slippa se andra än så beskaffade troppar, som han redan förliden höst låtit förbjuda National-Beväringen, eller som den i Tyskland kallas Landtstormen, att vidare samlas och öfva sig i vapen; hvilket förbud eljest är så mycket märkligare, som det är allmänt erkändt, att Landtstormen hufvudsakligen bidrog till Tyska Staternes befrielse från Franska oket, och följaktligen till Kurfurstens eget återställande. Nyligen har också under en af Kurfursten företagen resa följande Dagbefäl blifvit utfärdadt:

”Under Hans Kongl. Höghet Kurfurstens höga närvaro den 5 och 6 Juni här i Ziegenhain får ingen

af Landtstormen, hvarken Officerare, UnderOfficerare eller gemene, låta se sig offentligen i sin mundering. Herrar Öfverstar och Kapitener göras ansvarige för det nogaste iakttagande af denna befällning, vid den påföljd Kurfurstl. KrigsCollegii Dekret af den 29. Jan. 1816 utsätter."

Altonaischer Mercurius, som meddelar dessa Or- der, tillägger följande underrättelser om deras verkan på allmänna tänkesättet. Både Officerarne och manskapet vid Landtstormen i Hessen finna sig djupt så- rade deraf, att de vid ett högtidligt tillfälle icke sko- la få visa sig i den Militär-uniform, som de på egen bekostnad anskaffade sig, då de med beredvillighet och trohet följde den kallelse, som uppmanade dem att gripa till vapen. En del af dem hafva sammanträdt för att uppsätta en Besvärsskrift, i anledning af den skymf som vederfarits deras af Regeringen själf fast- ställde Uniform; ty skymfad synes dem en Uniform, uti hvilken man ej får visa sig för sin Regent.

För öfrigt äro icke heller de reguliera tropparne i Hessen mer nöjde än Landtstormen. Subaltern-Of- ficerarne hade till Landtdagen ingifvit en ansökning om förhöjning af deras sold. Detta har så misshagat Kurfursten, att han efter sin återkomst till Cassel låtit arrestera och sätta på fästning alla de Officerare, som tros hafva föranledt nämnde ansökning.

Anekdot.

I en by, der Kurfursten af Hessen stannade un- der sin sista resa, hörde bönderne att han kallades *Hans Kongl. Höghet*, i stället för *Hans Kurfurstliga Durchlaucht*, som han förr hette. De trodde således, att han numera antagit Kongl. tittel, och ropade med full hals: *Lefve Konungen af Westphalen!*

Om Barbareskerne.

En Engelsk Tidning innehåller, i afseende på Brittiska Regeringens efterlåtenhet mot desse Sjøröfvarer, följande artikel:

”Det är med största ledsnad vi nödgas tillkännagifva, att det vilda och omenskliga krig, som från långliga tider blifvit fördt af de Barbariska Staterne mot hela Christenheten, efter all liknelse kommer att ännu i flera århundraden fortsättas. Uppkommet under Medeltidens mörker, har det ensamt bland alla dess inrättningar bibehållit sig och tillväxt i ryslighet, medan allt, som varit nyttigt och för menskligheten välgörande, gått förloradt. Chevaleriets förträffliga anda har längesedan utslocknat, men det vilda begäret efter rof, som på samma tid uppkom, lefver ännu och synes dagligen vinna mer styrka. Att dömma efter Lord Exmouths förhållande mot Algier, synes han blifvit skickad till Medelhafvet, snarare som en värderingsman för att uppskatta Christna slafvar, än som befalhafvare öfver en mäktig Engelsk Flotta. Ehuru han kommenderar ett skepp af 98, och tolf af 74 kanoner, och har om bord en talrik Corps Brittiska troppar, lyckönskar han sig att hafva fått köpa af Deyen alla Genuesiska slafvar för 500 Riksdr stycket, och de Neapolitanska för dubbelt så mycket. I sitt bref till Konungen af Neapel talar han i en triumferande ton om sin lyckliga handel, och anhåller om penningarnes snara öfversändande med en så ängslig ifver, att hela saken får derigenom det fullkomligaste utseende af en handels-spekulation. Vi förmoda, att Lord Exmouth skall under resten af sommaren äfven bestämna priset på Venetianerne, Toscanas och Kyrkostatens inbyggare m. fl. Det blir intressant att se, huru många Piastrar hvardera anses vara värd, och om man dervid tar i beräkning hvars och ens förstånd eller snille, hans förmögenhet, hans kärlek för sin familj, sitt fädernesland, sin Religion o. s. v.

Med hvad skäl högmodas England att hafva spridt friheten öfver vestra Afrikas kuster? Deras invånare hade ingenting annat att förlora än friheten att kringvandra, eländiga hyddor, och familjer hvarvid de voro fästade endast med svaga band. Komne ibland de Christna, hade de också tillfälle att inhämta kunskap om den Gudomliga Uppenbarelsen, som betydligt lindrade hårdheten af deras slafveri. Likväl hafva vi förklarat deras köpande och säljande för en otillätlig sak, emedan de såsom människor hafva en medfödd och obestriddlig rättighet att vara fria. Detta är en onkelig välgerning för menskligheten, och en helig pligt som vi uppfyllt. Men är det ej en mycket heligare pligt att hindra, det invånarne i de skönaste och mest odlade Länder i verlden ej må släpas från sina altaren och hemvist i slafveri, och misshandlas af Barbarer, som tvinga dem till de mest förnedrande arbeten, allt under det de begabba deras Religion? Man kan invända, att ehuru uppenbart ett sådant förhållande strider mot Folkrätten och mot alla menskliga lagar, är dock England icke mer än någon annan Makt förbundet att använda sina krafter till upphäfvande af detta system. Låt så vara, men åtminstone borde England ej högtidligen erkänna det, och genom den Traktat, som Lord Exmouth slutit med Deyen i Algier, har likväl ett sådant erkännande skett, ty då de Christna slafvarne blifvit återfördrade, icke såsom ett orättmätigt byte, utan för en motsvarande ersättning i guld och silfver, är ju derigenom Barbareskernes rättighet, att röfva människor och föra dem i slafveri, formligen erkänd. Hvad är orsaken till en sådan Engelska Regeringens politik? Kan den åsyfta att hafva ett beständigt band på Sjömakterne i södra Europa? Kan den vara ärnad att utsträcka vårt herravälde öfver hafvet? eller att gifva ett högre värde åt vår Allians och vårt beskydd? Hvad ock afsigten dermed må vara, äro vi öfvertygade, att en Traktat och ett system, som

äro så förnedrande i sig sjelfva, och så ovärdiga vårt Lands öfverlägsenhet, aldrig kunna för oss medföra hvarken ära eller gagn.

För flera hundra år sedan, då England var hvarken så rikt eller så mäktigt eller så fritt, deltog det likväl i den allmänna striden mot Christna Lärans motståndare, och dess Richard återvände hölj'd af ära från Orienten. Nu då England är den mäktigaste Stat, den förtrycktes beskydd, den nödlidandes tillflykt i hvad verldsdel som helst, nu då det är öfverhopadt med en befriad jords välsignelser, nu böjer det sin spira för ett röfvarbands blodiga flagg! Dessa röfvarers kust är försvarad af en tredubbel Artilleri-kedja. Men hvad hinder är det för Engelmän? Hafva icke Amerikanerne, ehuru långt svagare, aftvungit röfrarne en förmånligare Traktat, än någonsin en Europeisk Makt af dem erhållit? Och hvad skulle England säga, om Amerikanerne af ärelystnad eller handels-intresse skickade en Flotta återigen till Medelhafvet, för att skaffa sina vänner och Allierade samma förmåner af de Barbariska Staterne, som de hafva sjelfve? Ingenting skulle vara mer djupt sårande för Englands värdighet.

För öfrigt begära vi ej, att det Algeriska eller något annat af de Barbariska Folken må alldeles utödas. Hela massan af dessa Länders invånare kan ej vara delaktig i Regeringarnes brott. Dessutom är den jord de bebo en egendom, som ej kan med rätta dem fräntagas, så länge någon annan möjlighet är att afhålla dem från röfveri. Låt oss derföre tvinga dem att ingå en högtidlig Traktat, hvaruti de erkänna orättvisan af sitt fordna förhållande, och förbinda sig att aldrig utan gilltigt skäl börja krig med någon Christen Makt, samt i händelse ett sådant krig likväl skulle uppstå, uttryckligen lofva att i alla afseenden rätta sig efter Europeiska krigsbruk. Vägra de att ingå en sådan Traktat, eller bryta den sedan, bör deras nuvarande Regering upplösas, alla invånare, som äro

oskicklige att föda sig ärligt, förvisas från kusten, och de som anses mer pålitlige, förenas i ett Samhälle, under en ny Regeringsform som tryggar Europas lugn. Utan tvifvel skulle utförandet af en sådan plan möta flera svårigheter, men Engelska Regeringens och Folkets kraft skulle lätt kunna öfvervinna dem alla."

De senaste underrättelser från Afrikanska kusten lemna emellertid ytterligare bevis på de Barbariska Makternes opålitlighet. Straxt efter Traktaten med Lord Exmouth har Algeriska Regeringen uppenbart insulterat England sjelft, genom två Engelska skepps borttagande och manskapets förande i slafveri. Några dagar derefter har den också låtit plötsligen öfverfalla 350 Europeiska fartyg, af åtskilliga Nationer, som vid dess kust idkade det vanliga Korallfisket, och nedgöra 300 man af besättningarne. Vid samma tillfälle hafva Engelske Konsulen och alla Européer i Bona blifvit mördade. Fordrar ej Europas ära och säkerhet, att ändtligen sätta en gräns för dessa illgerningar?

Nyheter.

Hertigens af Berry förmäning med Prinsessan Carolina af Neapel har skett i Paris den 17 Juni. Hertigen af Orleans väntades från England, för att bivista förmäningen, men infann sig ej.

Konungens af Spanien Ferdinand VII:s och dess Broders Don Carlos's förmäning med två Portugisiska Prinsessor synes vara uppskjuten. Prinsessorna, ehuru redan flere månader väntade i Spanien, voro ännu i slutet af Aprill ej afresta från Brasilien.

Konungen af Nederländerne har, på Ryske Kejsarens anmodan, biträdt det heliga Förbundet.

Till England har ankommit en Staty af Napoleon, förfärdigad af hvit marmor. Den är 13 fot hög, och väger öfver 7 skeppsläster. Som det säges, är den bestämd för Prinsen Regentens egen räkning.

Kejsar Alexander har vidtagit en författning till Lifegenskapens upphäfvande i Estland inom en tid af 14 år.

I södra Tyskland har ännu i början af Juni fallit mycken snö.

Tryckt hos FR. CEDERBORGH & Comp.

Sofrosyne.

STOCKHOLM DEN 13 JULI 1816.

Om Tryckfriheten i Sverge.

På en tid, då Tryckfriheten öfverallt börjar räknas för en väsendtlig del af Nationernes frihet, då dess inflytelse på allmänna ärenden blir allt mera betydlig, med ett ord, då dess Regements-tid synes vara kommen, är det visserligen en fråga af vigt: hurudan är nu Tryckfriheten i Sverge, och hurudan bör den vara? Denna fråga vill jag söka att i korthet besvara; men först må det tillåtas mig att framställa några anmärkningar om Tryckfriheten i allmänhet. Det efterföljande skall derigenom blifva mera tydligt.

Tryckfriheten i sin fullkomlighet behöfver ingen Tryckfrihets-Lag. Den är skyddad och inskränkt af samma Lagar som den personliga friheten. Sådan är den i England. Om den *kan* vara så i något annat Land, är en fråga som i det följande skall besvaras; men visst är, att uti ingen af det öfriga Europas större Stater är den *nu* sådan. Följer väl deraf, att uti alla dessa Stater äfven borgerliga friheten är mindre fullkomlig? Icke nödvändigt; flera omständigheter kunna göra denna senare frihet oberoende af den förra, ehuru det är onekligt, att deremot den förra alltid är ett bevis och en borgen för den senares tillvarelse. Borgerlig frihet kan möjligen äga rum utan Tryckfrihet, Tryckfrihet aldrig utan borgerlig frihet. I en Stat, der borgerliga friheten är mera inskränkt, der är orsaken lätt begriplig, hvarföre äfven Tryckfriheten

måste vara det, hela Regementsförfattningen skulle eljest löpa fara att förändras, ty Tryckfrihetens oupphörliga sträfvande är att utvidga borgerliga friheten. Men om i något Land, hvarest borgerliga friheten är så fullkomlig den i samhälls-tillståndet kan vara, Tryckfriheten likväl befinner sig inskränkt, så är dertill blott en enda giltig orsak; det är ömtåligheten hos andra mäktigare Staters Regeringar. Alla inskränkningar, som ej härleda sig från denna orsak, eller som gå vidare än den gör nödvändigt, böra endast tillskrivas en kortsynt Ministers grundlösa farhågor eller blinda hat, och kunna aldrig bibehålla sig länge i ett fritt Land, emedan de äro i rak motsats af friheten. De politiska inskränkningar åter, som äro en följd af mäktigare Staters ömtålighet, kunna länge fortfara utan att blifva förhatliga, emedan de ej så direkt förnärma den borgerliga friheten, och emedan hvar och en inser deras giltighet. Och sådana inskränkningar lider nu Tryckfriheten i nästan alla Europeiska Stater, England undantaget, äfven der borgerliga friheten är mest vidsträckt. De äro ett nödvändigt ondt, sedan Nationerne förlorat sin fordna kraft och sjelfständighets-anda, och sedan en dylik ömtålighet uppkommit, som i äldre tider var alldeles obekant. Ännu för ett par hundra år sedan kände man ej den skyldigheten, att för andra Maktens granlagenhet inskränka sina egna undersåtares frihet. Man skref allt hvad man tänkte, och de Monarker som bort finna sig sårade, låtsade ej veta deraf, eller åtminstone försökte ej att hindra det. Hvad till ex. Luther tillät sig att skriva emot Konung Henrik VIII i England, öfvergår all föreställning; man måste häpna att läsa det i våra dagar; allt hvad Franska Revolutions-männen yttrat, mest oförskämdt emot lefvande Monarker och Furstar, är ej att jemföra dermed. Och likväl uppkom för dem orsaken intet missförstånd mellan Konung Henrik och Luthers Öfverhet, antingen dermed bör förstås Kejsa-

ren eller Kurfursten af Sachsen. Men tiderna hafva förändrat sig, och det som förr skedde utan anmärkning, skulle nu möjligen kunna leda till krig, hvilket af mängden anses mer fruktansvärdt, än förlusten af hvad frihet som helst.

Men hvarföre, invänder man, är detta politiska Trycktvång mer nödvändigt i andra Stater än i England? hvarföre kan ej Tryckfriheten öfverallt vara så oinskränkt som der? Man har ju aldrig hört, att någon främmande Makt beklagat sig öfver de värsta diatriber, som i Engelska Tidningar varit införde mot densamma; hvarföre skola då andra Tidningar väcka mer ömtålighet? och kan man ej affärda den som klagar med det svar, att Tryckfriheten är genom Landets Lagar garanterad? Utan att direkt besvara dessa frågor, vill jag endast erinra, att England har öfver 100 års gammal häfd på sin Tryckfrihet, och att det är lika så svårt att angripa en rättighet, hvilken blifvit helgad genom en så långvarig vana, som att etablera den då den saknar en sådan helgd. Englands Tryckfrihet daterar sig nemligen från en tid, då ömtåligheten hos främmande Regeringar ej var på långt när så stor som nu. Men om, utan afseende på denna ömtålighet, hvar och en Stat, som är så mäktig, att den ej behöfver frukta någon annan, kan numera hos sig införa en sådan Tryckfrihet som Englands och gifva stadga deråt, det är ett problem, som endast tiden förmår upplösa. I Nederländerne, ehuru visst ej ett af de mäktigaste Riken, synes verkligen vara fråga om att försöka det. Tidningsskrifvarne derstädes yttra sig om främmande Makter med en dristighet, som endast kan jämföras med de Engelska Tidningarnes, och flere af dem hafva redan för sådan orsak blifvit ställda för rätta och dömde, men utan att deras Tidningar blifvit indragne, och utan att de kunnat beqvämas att sänka sin ton. Till ex. *Le Mercure Surveillant*, som blifvit på en gång anklagad för en artikel mot Bourbonska Hu-

set, och en annan om det Heliga Förbundet, och friskänd i afseende på den förra, men dömd till ansvar för den senare, har dock icke låtit derigenom afskräcka sig, utan fortfar på samma sätt. Jag vill här införa en tirad derutur, som just synes lämplig till närvarande fråga, och som tillika kan gifva ett begrepp om den ton som råder i dessa Tidningar. Det är en anmärkning emot Polis-Rättens dom öfver Utgifvarn i anledning af ofvannämnde artiklar, och hvar af flere både Tyska och Danska Tidningar, bland andra *Altonaischer Mercurius*, meddela följande utdrag:

"Anklagade inför Domstolen, hafva vi der utfört allt hvad vi trott oss böra andraga till vårt försvar, och om vi således nu trycka en skrift till vårt rättfärdigande, så sker det mindre för att undgå ett oförtjent straff, än för att till det allmännas bästa upprätthålla den i vår person angripna och genom den öfver oss fällda domen tillintetgjorda Tryckfriheten. Med ett ord, och på det man må riktigt veta vår mening: penningeböter, fängelse, landsförvisning, till och med döden räkna vi för intet, blott Nationens fri- och rättigheter blifva bibehållne . . . Morning Chronicle förundrar sig deröfver, att man förföljer hans Sosias, under det man låter honom sjelf smäda så mycket han behagar. Han frågar om Kejsaren af Ryssland och Konungen af Preussen icke läsa Engelska Tidningarne, eller om deras Ministrar i London äro mindre ömtålige än deras Ministrar i Haag, eller ock, om Marquis d'Osmond, Franske Ambassadören i London, är mindre skicklig att stifva koalitioner än Herr de Latour du Pin i Haag. Dessa frågor, dem vi ej vilja upplösa, äro af stor vigt för den som vet, att det är en fysisk omöjlighet, hvilket vi ock inför Domstolen bevist, att förföljelsen kan härleda sig från Monarkerne sjelfva, emedan artikeln om det Heliga Förbundet knappt kunde vara ankommen till Petersburg, då redan klagomål deröfver anfördes i Haag. Till denna

anmärkning vilja vi lägga ännu en annan, neml. att Ryske och Preussiske Ministrarne besvärade sig icke öfver nämnde artikel, som var daterad den 1 Mars, förr än den andra artikeln, rörande Bourboniska Husset, daterad den 4 Aprill, blef publicerad. Här af följer tydligt, att första anledningen gafs af den bland de tre anklagarne, som misslyckades med sitt försök, eller med andra ord, att kriget börjades af den som hade alldeles ingen rättighet dertill" m. m.

Det blir märkvärdigt att se, huru det försök som sålunda göres, att införa Engelska Tryckfriheten i Nederländerne, slutligen aflöper. Alla frihetens vänner önska det utan tvifvel framgång, men fruktansvärdt är, att deras önskingar bedraga dem. Hvad Sverge angår, kan en så oinskränkt Tryckfrihet ej här vara lämplig, helst i närvarande ögonblick; det tillhör ej oss att göra dylika vådliga experimenter. Enligt en stor Furstes egna ord, bör Sverges politik hädanefter vara, att lefva i fred med alla andra Makter, sorgfälligt undvika allt missförstånd, och blott sköta sina egna angelägenheter. På det sättet skola vi ernå både sjelfständighet och lugn. Om således vår Tryckfrihet är i politiskt afseende mindre fullkomlig, böra vi anse det som en nödvändig följd af vår belägenhet, och så framt den ej är mer inskränkt än denna orsak fordrar, hafva vi intet skäl att beklaga oss. Härutaf blir således tydligt, hurudan Tryckfriheten i Sverge bör vara: i politiskt afseende så inskränkt, som nödvändigheten fordrar, men icke mer; i andra afseenden så vidsträckt, som våra borgerliga friheter äro. Det återstår då blott att besvara den andra frågan, hurudan Tryckfriheten i Sverge nu är, och om den verkligen är sådan den bör vara. Vi skola till den ändan först undersöka, hvilka politiska inskränkingar äro nödvändiga, och hvilka äro blott arbiträra; och för det andra skola vi efterse, om vår Tryckfrihet är fullt svarande mot den borgerliga frihet vi njuta.

(Forts. e. a. g.)

En Engelsmans lidande i Paris.

En Engelsman, vid namn Smith, som nära fyra månader varit arresterad i Paris, och derunder lidit allt hvad hårdt kan vara, har efter sin befrielse och återkomst till London kungjort följande berättelse om sin fångenskap, som i alla Engelska Tidningar finnes införd:

"Det var min afsigt att utgifva af trycket en fullständig berättelse om de sällsamma saker jag sett och de lidanden jag undergått, under en tid af 116 dagar, som jag tillbragt i Paris fångelser, och som måste göra för en Engelsman den borgerliga frihet han i sitt eget Land åtnjuter så mycket mer ovärderlig. Men då jag funnit, att en så utförlig berättelse skulle upptaga en hel bok, har jag, för att bespara mig ett arbete, som min helsas dåliga tillstånd för det närvarande förbjuder mig att företaga, beslutit att inskränka mig till en helt kort framställning af de förföljelser jag lidit, och skall endast anföra facta som jag kan med authentika dokumenter bevisa.

Jag blef arresterad kl. 6 om morgonen den 23 Jan. af sju villdjur, som uppbröto dörren till min kammare, och släpad till ett fångelse i PolisPrefekturen, der jag fick ligga i 9 dagar innan jag förhördes. Flere andra Engelsmän blefve samma morgon arresterade, hvaribland en var Herr Louten, som sattes i ett fångelse näst intill mitt. Jag fick veta detta efteråt af hans medfångar, som voro fulla af tacksamhet för hans ädla uppförande emot dem. När mina papper öppnades, hölls ett kort muntligt förhör. Det börjades dermed, att jag frågade hvad brott man påbördade mig, som kunde föranleda en sådan behandling som jag erfarit. "Ni är anklagad att vara korrespondent åt Morning Chronicle, samt åt en namnkunnig Lord af Oppositionen; förhåller det sig så?" — Nej, det är icke så. — "Hvem är då Morning Chronicles

korrespondent?" Vid denna fråga yttrade jag endast min förundran och förtrytelse, att man kunde fråga mig sådant. "Hvad innehålla Edra papper?" — Bref från mina vänner; pamfletter och memoirer angående dagens händelser, dem jag tillfälligtvis köpt af kolportörer, som pläga vanligen utbjuda dem åt utlänningar; några utkast och afskrifter af bref, som jag skrivit till mina vänner i England, för att tillfredsställa deras nyfikenhet angående Frankrikes moraliska och politiska tillstånd, och hvaraf jag erkänner hvarje rad, och vill till och med samtycka, att de afstryckas, om Ni behagar; slutligen en Journal öfver en resa, som jag gjort med några vänner, för att bese de Departementer, som de Allierade haft besatte. — Dessa frågor voro blott preliminärer till ett formligare, ehuru lika olagligt, förhör, som skedde efteråt, och man ville dermed blott känna mig på pulsen, efter Franska uttrycket, *tâter le terrain*. Mina papper innehöllo bland annat en hop anekdoter angående dagens händelser, med allusioner på några vissa personers namn, som deruti spelade en roll. Under hela ransakningen syntes Polisens hufvudsystemål vara, att dels genom hotelser, dels genom löften om befrielse, få mig att nämna dessa personer, hvilket jag dock enständigt vägrade, och förklarade alltid, att icke en gång torturen skulle kunna förmå mig att lemna till offer åt Polisens ifrågavarande personer, hvilkas namn jag tillfälligtvis fått höra.

(Forts. e. a. g.)

Nyheter.

Bland de personer, som Påfven nyligen belönat för den tillgifvenhet och trohet de visat honom under det Fransoserne innehade Rom, är en viss Mengassi, som blifvit utnämnd till Riddare af Gyllene Sporren, och tillika fått en stor årlig pension. Denne Mengassi,

som eljest är af låg härkomst, åtog sig år 1809 den farliga kommissionen, att anslå den Bannlysningsbulla, som Påfven då utfärdade mot Napoleon, på alla kyrkor och torg i Rom, och hvilket han lyckligt verkställde, utan at blifva röjd, ehuru hela Staden var uppfylld och strängt bevakad af Franska soldater. Flerre trogne af det lägre folket, hvilka man ännu ej kunnat upptäcka, hjälpte honom härmed, och strödde tryckta exemplar af Bannlysningsbullan i kyrkorna.

I nästa September månad kommer en stor Riksdag att hållas i Pälén. Kejsar Alexander ärnar sjelf öppna den. Man tror, att äfven från I.ithauen och Ryska Pälén Deputerade skola blifva kallade dertill.

Mode-nyheter.

Halmhattar af alla slag och fasoner hafva hittills nästan uteslutande varit på modet i Paris. Men sedan medlet af Juni har man börjat bruka Toques af Tyll med en eller två hvita liggande plymer, och ett diadem af Tyll, som stundom är broderadt med guld- eller silfver-paljetter. För öfrigt brukas halmtyg ganska mycket till hattar med stor skärm.

På *SOFROSYNE* för innevarande år kan prenumereras i Utters Boklåda med *Tre Riksd. 16 skill. Banko.*

SOFROSYNE för nästlidne år säljes dersammanstädes för 2 R:dr 24 skill. Banko.

TIDEN säljes äfven derstädes för 1 R:dr 16 skill. Banko.

TIDENS ANDA säljes för 1 R:dr 32 skill. Banko.

Gravuren N:o 7 medföljer nästa Blad.

Tryckt hos *FR. CEDERBORGH & Comp.*

Sofrosyne.

*****
 STOCKHOLM DEN 20 JULI 1816.
 *****

Om den stora Sol-Katastrofen.

Man har på några dagar gjort ett grusligt väsende af en obetydlig artikel i Stockholms Posten, som efter min öfvertygelse var ganska oskyldig, ehuru det fallit somliga in att anse meddelandet af en sådan spådom om jordens förstöring såsom något högst oförlåtligt. Jag för min del kan ej finna, hvarföre Svenska Allmänheten, som alltid tillförene fått läsa dylika spådomar, just nu skulle lemnas i okunnighet derom. Är den mer lättrogen än förr? och om den är det, hvad gör det till saken? Hvad ondt har väl denna spådom åstadkommit? ty att man kastar sig i sjön måndagen, för att slippa dö torsdagen, det tillstår jag att jag icke tror. Men, säger man, den har skrämt ganska många personer, så att de en hel vecka sysselsatt sig med andaktöfningar och blott tänkt på sin hädanfärd. Nå väl, är detta hela den förskräckliga verkan deraf, så vore det önskligt, att dylika spådomar skedde oftare än hitills, och jag skulle ej göra mig samvete att utsprida dem. Herrans vilje är, att vi skola lefva såsom hvar dag vore den sista, och städse tänka på ändan; men ty värr äro alltför många, som förgäta detta bud, och i förlitande på Guds långmodighet uppskjuta sin bättring dag från dag. Är det då så illa, om desse någon gång väckas ur syndasömmen, och förmås att tänka på Gud? För att bidraga till ett så godt ändamål, ville jag gerna meddela en gammal spådom af Nostradamus, som i det närmaste

instämmer med Astronomiæ Professorns i Bologna; men efter de syndiga människorna ändå redan lära vara nog uppskiämde, torde vara tjenligast att uppskjuta härmed, tills den fruktansvärda stunden kommer närmare. Så mycket bör jag dock säga i förhand, att man ej får göra sig räkning på någon lång syndatid, och att, enligt Nostradamus, Solen icke mer är att lita på. För öfrigt är det visst ingen omöjlighet, att vår jord kan undergå någon stor och plötslig förändring, utan att man derföre behöfver tänka sig dess totala förstöring, ännu mindre hela världssystemets tillintetgörande, som likväl enligt den heliga Skrift skulle föregå yttersta domen. Icke heller är det omöjligt, att denna förändring kan åstadkommas genom en Solkatastrof, ehuru fläckar i Solen, som äro så vanliga, minst kunna anses som förebud dertill. Men allt detta är sådant, som ingen Astronom kan förutsäga, hvarföre också den Italienske Professorns uträkning icke var astronomisk, utan verkligen, som Stockholms Posten säger, apokalyptisk. En astronomisk uträkning är alltid ofelbar, värdet af den andra har man nyss sett.

En Engelsmans lidande i Paris.

Efter hans egen berättelse, införd i Lond. Chron. och flera Eng. Tidn.

(Fortsättning.)

”Det var i synnerhet två anekdoter, hvaruti Polisen ville finna tydliga spår till en sammansvärjning för att störta Regeringen. I början af förlidne Aug., straxt efter min ankomst till Paris, då hela Frankrike ännu var i högsta jäsning, spisade jag en dag hos Very i Palais Royal med en annan Engelsman. Vi sutto och drucko ända till kl. 8, då alla voro gångne, utom en Fransk General, som satt vid bordet näst intill. Han började tala med oss, och yttrade sig mycket öppenhjertigt, ty hvarje Engelsman, som rest i Frankrike, vet att Fransoserne äro aldrig förbehållsamme e-

mot oss, utan hysa ett gränslöst förtroende till vår ära och vår tystlåtenhet. Sedan vi talat om den rådande andan i åtskilliga delar af Frankrike, sade han att hela Guienne och tillgränsande provinser, som fordom lydt under Svarta Prinsen, voro så uttröttade af Bonapartes tyranni, och tillika så misströstande att kunna erhålla en förnuftig frihet under närvarande Regering, att de skulle med nöje samtycka att utgöra en integrerande del af Brittiska Riket, så framt de kunde få representations-rätt i Parlamentet. Han utbredde sig häröfver med värma och stor valtalighet, och visade de ömsesidiga fördelar, som i militäriskt, finansielt och commercielt afseende skulle häraf uppkomma. Vi begåfvu oss derefter till Boulevarden, der vi förnyade samtalet, sittande på stolar till kl. 11. Han syntes önska att höra vår tanka om detta förslag, hvarföre vi helt kort svarade, att utan tvifvel smickrade det vår National-fäfänga, att erfara en sådan partiskhet som han visade för England och dess konstitution; men om det verkligen var hans allvar, rådde vi honom att framställa saken för någon hög officiell Autoritet, emedan vi som privata ej kunde inlåta oss i det minsta. Några dagar derefter mötte jag honom tillfälligtvis, och frågade på skämt, om han ännu, sedan Champagne-vinet förlorat sin kraft, voro hågad att skilja sig från den stora Nationen, och blifva Engelsman. Han svarade, att Engelska Arméens uppförande hade gjort ett djupt intryck på invånarne i de ifrågavarande provinser; att de beundrade vårt Underhus sammansättning och vår Tryckfrihet; att de sjelfva voro ett ädelt Folk, värdt att dela Engelska Konstitutionens förmåner; och att om jag ville, så skulle han bevisa mig, att deras önskan att utgöra en integrerande del af Brittiska Riket verkligen ägde grund. Dermed slutades saken, jag reste på Landet, och har aldrig sedan sett denne General. Den andra anekdoten hade jag i ett sällskap hört berättas af en Läkare,

som då han skolat besöka en sjuk i förstaden St. Antoine, sett omkring 30 gossar på gården leka soldater. De hade just uppmarscherat med sin lilla trumma och sin trefärgade pappersfana. Deras anförare, en liten trasig handtverksgosse, hade hållit tal för dem, och vid hvar mening hade de utropat: *Lefve Kejsaren!* Mödrarne hade härunder stått i fönstren; och ropat: *Bra, bra, mina barn! Lefve Fäderneslandet!* Dessa anekdoter, som jag berättat i mina bref, ingåfvo Polisen den förmodan, att jag stod i förbindelse med förstaden St. Antoine, och att jag ingått i en sammansvärjning för att störta Regeringen. Mitt förhör räckte en hel vecka, och upptog flere timmar hvar dag. Mina papper hade blifvit sällsamt vanställda i öfersättningen. Man lät mig till ex. säga, att invånarne i ofvannämnde provinser skulle föredraga en Afrikansk Svart Prins för sin närvarande Monark. I ett annat bref hade jag yttrat om Frankrike, att detta till offer utsedda Land (*devoted country*) liknade en stor vulkan, som innehöll alla ämnen till ett snart utbrott. Ordet *devoted* hade man i sin vishet öfersatt med *maudit*, och tillvitte mig att hafva kallat Frankrike ett fördömdt Land. För öfrigt begärde man, att jag skulle namngifva den kolportören, som hade sålt pamfletterne, samt äfven en viss Protestant, med hvilken jag haft ett samtal angående mordscenerne i södra Frankrike. Han mente, att de härrörde endast af religions-hat; jag åter påstod, att de voro en rent politisk reaction. Mitt skäl var helt enkelt det, att en religös förföljelse ej kan existera i ett Land, der religösa meningar ej mer hafva någon vikt, och der Religionen fallit i det yttersta förakt sedan Revolutionen. Dermed må vara huru som helst, man begärde att få veta Protestantens namn; så att det var inalles fyra personer jag skulle namngifva. Om jag således öfverlemnade dessa personer åt Polisens hämd, så skulle jag bli fri; men om jag vägrade, skulle jag

sjelf dömmas till lifsstraff. Jag kunde ej tveka i valet; jag vägrade bestämdt. Derjemte uppsatte jag i hast en förklaring öfver mina skäl att skrifva till mina vänner om Franska angelägenheterna, och begärde att den skulle intagas i Protokollet; men blott en liten del deraf blef upptagen. Jag yrkade i denna skrift, att hvar och en ägde rättighet att i förtroliga bref skrifva öfver hvad ämne som helst; att jag skrifvit om Franska angelägenheterna, blott för att sätta min vän i stånd att göra sig en föreställning om sannolikheten af lugnets fortfarande i Frankrike; att jag för öfrigt åberopade mig Fransmän af alla partier, som instämde deruti, att Ministrarne voro oense sins emellan, att de ej ägde nog talanger att stilla missnöjet och ingifva Nationen förtroende, att deras beslut voro vacklande, och att resultatet troligen skulle bli oenighet och inbördes krig; vidare, att i fall mina yttrade meningar voro sanna, så borde Ministrarne anse mig som en kanal, hvarigenom de fått helsosamma lärdomar, och voro de åter öfverdrifna, så betydde de alldeles ingenting, emedan de aldrig varit ärnade att publiceras. Man sade mig i anledning häraf, att utlänningar hafva ingen rättighet att tala eller skrifva om Franska angelägenheter. Jag åter anmärkte, att Frankrikes öde hade inflytande på alla andra Nationers, att nästan hvarenda familj i Europa haft kännning af Franska Revolutionen, och att det vore lika omöjligt för en utlänning att med liknöjdhet betrakta Franska politiken, som för den der lefver vid foten af ett eldsprutande berg, att ej med oro se tecknen till ett förestående utbrott.

Jag skall nu tala om det fängelse, hvaruti jag hade blifvit kastad, och om den grusliga behandling man lät mig lida, för att aftvinga mig de fyra personernes namn. Till och med Fransmän funno den grymhet, hvarmed jag handterades, utomordentlig, och på mina förnyade föreställningar deremot kunde jag ej få annat svar, än att Ministrarne voro högst

uppretade emot mig, emedan jag hade yttrat mig om dem på ett så stötande sätt (se ofvanföre), och *blessé leur amour-propre*. PolisPrefekturernas fängelser kallas på ironi: *la Salle St. Martin*. De äro alla af samma dimension, 20 fot långa och 10 fot 2 tum breda. Mitt var N:o 15, och innehöll fyra sängar nästan under hela den tiden jag var der. Ljuset kommer endast in genom en liten öppning i taket, som är af några tumms vidd, och släpper in jemt så mycken luft, som fordras för att ej alldeles qväfvas. Fångarne tillåtas aldrig lemna rummet för hvad orsak som helst. Luften är derföre stinkande och i högsta grad föderlig. Man kan tänka, huru vämjelig en sådan vistelseort måste vara. I hvart rum är en spion (*mouchard*) posterad, för att afgifva berättelse om fångarnes moralitet, och om de äro nedslagne eller glädliga. Flere af mina vänner hade i fjorton dagar oupphörligt frågat efter mig, innan jag fick tillstånd att se någon af dem. Jag hade hoppats, att min konstitution skulle vara stark nog för att motstå verkan af den osunda luften; men jag blef snart öfvertygad om motsatsen. Efter 14 dagars tid blef jag angripen af svimningar, som slutades med en inflammationsfeber, åtföljd af stark yrsel. Fångläkaren sade mig, att alla medel han kunde använda skulle tjena till intet, så länge jag ej fick frisk luft, och att han derföre ville be PolisPrefekten skicka mig till ett hospital. Fängelse-Inspektorn understödde denna begäran, men allt förgäfves. Emellertid tilltog min feber med fruktansvärda symtomer, och jag tog redan afsked af denna världen. Men en ymnig svettning åstadkom lyckligtvis en krisis, och jag blef frälsad från den värsta faran, ehuru jag ännu beständigt hade svår feber med mycken matthet. Läkarens och Inspektorens förnyade föreställningar hos Prefekten förmådde dock ej att befria mig från detta tillstånd af tortur. Jag hade trott, att torturen blifvit för alltid afskaffad i Frankrike, sedan Ludvik XVI, denne mildé och

mensklige Monark, år 1789 högtidligen förklarad, att detta barbariska bruk skulle alldeles upphöra. Men det har endast blifvit modifieradt af alla de efemeriska Regeringar, som efterträdt hvarandra, och som i Polisen bibehållit med få undantag samma blodgiriga Agenter. Under den prydliga titeln af *Justice administrative*, kastade Polisen sina offer i giftiga fångelser, der de gradvis omkomo. Jag vet personer, som under Bonapartes Regering voro 11 $\frac{1}{2}$ år i fångelse, utan att ställas för rätta. Samma tortyr-system fortsattes af samma Agenter. Hvad annat namn kan jag ge åt den olagliga och grymma behandling jag led, för att tvingas till de uppgifter man affordrade mig? hvad är det för skilnad, om mina lemmar krossas på sträckbänken, eller om jag qväfves af brist på luft i ett förgiftigt fångelse? Resultatet är det samma: plågor och döden.

Slutligen blef jag esterskickad af Prefekten sjelf, till hvilken jag infördes af en Monsieur Burges, en af hans förnämsta skrifvare. Så snart han fick mig i ögonsigte, råkade han i den häftigaste vrede. Han deklamerade vidlöftigt och med mycken värma emot *Morning Chronicle* och hela Oppositionen, såsom orsakerne till alla de olyckor som öfvergått Frankrike. Jag hade tålmod att höra honom till slut, hvarefter jag svarade, att ehuru beundransvärd hans vältalighet var, kunde den ej angå mig, som hade ingen förbindelse med någon Journal. Han började då på nytt, och sade att kriget mellan England och Frankrike hade blifvit utfördt på ett ärligt sätt under hela Revolutionen, men att papperskriget, som *Morning Chronicle* och Oppositionen fört, varit mer fördersligt för Frankrike än alla Englands Flottor och Arméer. Han klagade tillika öfver Engelsmännen i Paris, och deras begär att blanda sig i Frankrikes affärer, deras tadel-sjuka och deras Anti-Bourbonska anda. Jag frågade straxt, om han hade att beklaga sig öfver mig i nämnde afseenden, och trotsade honom att kunna anföra ett

enda oförsigtigt uttryck efter mig; ty jag hade alldeles upphört att vara i Franska sällskaper, sedan målnin-garne och statyerne voro återställda till deras lagliga ägare, emedan från den tiden stördes allt sällskapsnöje genom den grufligaste oenighet. På denna uppmaning svarade han icke, men sade, att ingen enskilt i något Land, utom Statens höga Embetsmän, borde våga att tala eller skriva i Politiken. Jag invände, att en så-dan lära skulle synas löjlig för hvarje Engelsman, och att man i England respekterade alla Autoriteter, un-der det man fritt yttrade sig öfver klokheten eller o-klokheten af deras mått och steg. Derefter deklame-rade han emot Preussarne, som hade förstört hans landtgård, och mente att Franska Arméerne hade sä-kert ej uppfört sig så i Preussen. Slutligen begärde han i en sträng ton, att jag skulle namngifva de fyra personerna. Full af harm begärde jag, i stället för svar, att blifva återsänd till fängelset. Han sökte då skrämma mig, men jag förklarade att jag föredrog dö-den för friheten på sådana villkor, och trotsade ho-nom att göra det värsta han kunde. Nu utfor han på nytt emot Engelsmännen, och sade att Franska Ministrarne hade beslutit att vara herrar i sitt eget Land: *Nous voulons être maitres chez nous.* Denna stolta förklaring, i förhållande till min belägenhet, fö-rekom mig så löjlig, att jag ej kunde undgå att an-märka, att han då borde börja med att skicka bort de Allierade Arméerne. Härpå affordrade han mig ännu en gång de fyra namnen; men mitt svar var natur-ligtvis det samma. Han började då ett långt tal, hvar-uti han flere gånger upprepade, att Engelsmännen vo-ro ett högfärdigt folk, alltid tillreds att blanda sig i andras angelägenheter, att Frankrike hade varit lyck-ligt, rikt och lugnt, om ej England varit, m. fl. lika sällsamma saker; hvarefter jag affärdades med det löfte, att jag skulle straxt sättas i frihet.

(Forts. e. a. g.)

Sofrosyne.

*****
 STOCKHOLM DEN 27 JULI 1816.
 *****

Gamla Spådomar.

Nostradamus, en Fransysk Läkare, som lefde omkring medlet af sextonde århundradet, är bekant för sina så kallade *Cenuries*, som innehålla en hop märkvärdiga spådomar om framtiden, hvilka hans uttolkare påstå hafva till större delen redan inträffat, och i själva verket är deras likhet med den följande tidens Historia så påtaglig, att man måste förvånas deröfver. Af de öfriga äro flere som synas hafva afseende äfveti på närvarande tid, men som hans profetiska verser mestadels äro insvepta i djupt mörker och affattade i ett föga begripligt språk, fördra de en särdeles skicklig utläggning för att kunna rätt tillämpas, och det är således icke hvar och en gifvet att förstå dem. Genom hans uttolkares bemödanden har man likväl funnit, att han riktigt förutsagt alla Frankrikes öden ifrån Konung Henrik II ända till Napoleon. Hvad som ännu forestår har han likaledes profeterat, och utan tvifvel skall det lika säkert gå i fullbordan. Det är blott skada, att man har ännu inga upplysande kommentarier deröfver, såsom öfver det som angår de förflutna tiderne. Emellertid äro några af hans spådomar så tydliga, att de kunna förstås utan kommentarier. Af denna beskaffenhet är bland annat hans spådom om jordens förstöring 27 år och 27 dagar efter Franska Revolutionen, hvilken spådom, om den skulle räknas från den 14 Juli 1789 då Basiljen stormades, nästan för snart skulle gå i fullbordan.

En annan spådom, som är åtminstone fullt ut lika så märkvärdig som de viktigaste profetior af Nostradamus, är den som innehålles i en bok, kallad *Liber mirabilis*, hvilken skall vara skrifven af Ärke-Biskopen Cesarius för flera hundra år sedan, och hvar till manuskriptet i långliga tider funnits på Kongl. Biblioteket i Paris. Följande utdrag derutur förtjerner verkligen uppmärksamhet: "Omkring år 1502 (det vill säga, efter Diocletianska tideräkningen som här är nyttjad, år 1790) skall mot Frankrikes Konung, fången och oförsvarad, utöfvas det svartaste förräderi, och Fransmännens ära skall förvandlas i blygd och nesa; ty liljan skall beröfvas sin ädla krona, och plundras, och gifvas åt en annan, hvilken hon icke tillhör. Många skola ropa om fred, fred; men det skall ej blifva någon fred. Och då skall man tydligen se förrådiska domstolar, och sammansvärjningar och oerhörda sammansättningar mellan provinserne och det lägre folket. Franska Riket skall blifva intaget, härjadt och nästan tillintetgjordt; ty de som styra det, skola vara så förblindade, att de ej veta hvar de skola finna en försvarare. Och Herrans hand och vrede skall leda dem till raseri emot sig sjelfva och emot alla större och mäktigare i hela Riket. Vasallerne, trolöse, öfvermodige, ursinnige, skola uppressa sig emot sina herrar, och nästan alla Adelige, så många de äro, skola mördas och fördrifvas från sina värdigheter och egendomar, ty folket skall endast taga lag af sin egen vilja. Flere andra Stater skola äfven uppressa sig, och göra nya konstitutioner, efter hvilka de skola någon tid regeras, men sedan öfverhopas med olyckor. Hvar och en skall bära fruktan för sin närmaste granne, ty likasom de värsta röfvare skola människorna plundra och mörda hvarandra, ingen skall mer akta hvarken ära eller tro, och den ene skall söka förråda och bedraga den andre. Kyrkan skall öfver hela jorden grymt förföljas, plundras och beröfvas alla sina timli-

ga ägodelar, och ingen skall vara så hög af alla kyrkans tjenare, att han ej må vara glad, om han blott kan frälsa sitt lif. Ty kyrkorna skola ohelgas och befläckas, och all Religion skall tystna af fruktan för en uppretad folkhops raseri. De heliga jungfrurna skola lemna sina kloster, och flykta hit och dit befläckade och våldförda. Kyrkans herdar, större och mindre, skola fördrivas från sina värdigheter och prebenden, och grymt förföljas och fly, och deras hjordar, skingrade och utan någon herde eller ledare, skola irra omkring. De Adeliges glans skall försvinna; till och med all vettenskap och all lärdom skall gå under, och hela Andeliga Ståndet skall en tid vara uppläfvat. Men omkring år 1525 (1813), några år förr eller senare, skall en yngling, som varit i fångenskap, komma till hjälp, återställa liljornas krona, och sedan herrska öfver hela världen; han skall i grund förstöra Bruti söner och Ön, så att minnet af dem skall för alltid förgås. Och efter så många och stora olyckor, skall hela världen reformeras, ty Guds vrede skall blidkas, och det skall vara blott en lag, en tro, ett dop, och ett lif." Denna spådom, som är skrifven på Latin, blef under Directorii styrelse af en Prest öfversatt och utgifven af trycket, samt väckte så mycken uppmärksamhet hos Allmänheten och så mycken farhåga hos Directorium, i anseende till den tydliga profetian om återställandet af liljornas Rike, att den tryckta boken blef förbjuden, och Bibliotekarien på National-Biblioteket tillsagd att ej mer visa Original-manuskriptet för den mängd af folk som strömmade dit för att med egna ögon se det. Under Napoleons Regering fick återigen hvem som ville läsa *Liber mirabilis* både tryckt och skrifven, emedan han ansåg sitt välde nog stadgadt, för att af inga profetior kunna skakas; men liljornas Rike blef ickedestomindre återställt.

En annan spådom i samma Bok, hvars fullbor-

dan ännu är att vänta, lyder sålunda: "En dödlighet och pest skall komma öfver världen, och bortrycka nästan hälften af människoslägtet, och det i 65 månader, ty så länge skall pesten vara och derutöfver. Jorden skall underbart skakas på många ställen, och uppsluka de lefvande. Många Städer och fästningar och Slott skola instörta och falla i grus genom denna jordbäfning. Två månar skola synas på en gång. Många stjernor skola stöta emot och strida med hvarandra. Luften skall nästan alldeles förändras och förderivas. Hela världen skall sucka öfver intagandet och plundrandet af den ädlaste och namnkunnigaste bland Städer, som är Franska Rikets hufvudstad och herrskariöna." Vid hvad tid allt detta skall inträffa, är icke nämndt; man får således vänta, till dess månan synes dubbel, som blir ett grusligt tecken. Att Franska Rikets Hufvudstad redan blifvit intagen och plundrad, läser väl ej bevisa, att äfven den öfriga delen af spådomen nu straxt skall gå i fullbordan.

Medan frågan är om gamla spådomar, hör äfven nämnas en Engelsk profetia, som redan är öfver hundra år gammal, att jorden skall förstöras genom en allmän brand. Astronomen i Bologna är icke den förste som förkunnat oss detta. Redan år 1712 spådde en Herr Whiston det samma. Han misräknade sig endast på tiden, såsom alla hans efterföljare och äfven den siste gjort. Han utsatte dagen, då en komet skulle komma och antända jorden. Kometen skulle neml. blifva synlig den 4 Okt., och följande Fredag skulle antändningen ske. Som kometen verkligen blef synlig precis på den tid han sagt, tog man för afgjort, att branden skulle lika säkert inträffa, och förskräckelsen blef allmän. En stor del af Londons invånare bemäktigade sig alla båtar på Themsen, i den kloka beräkning att under en brand var man mest säker på vattnet. Fonderne follo betydligt, och på Börsen var en stark rörelse. Personer, som aldrig förr i sin

lefnad bedt Gud, höllo nu med sina familjer ordentliga bönstunder. En Holländsk Skeppare, som låg på Themsen, kastade allt sitt krut öfver bord. Glädjefliekorna uppbrände alla sina lättfärdiga böcker, och det blef en stark afsättning i alla Boklädor på gudliga skrifter. Torsdagsmorgonen voro redan kyrkorna uppfyllde med förnämre och ringare personer, som kommo och låto viga sig med sina mätresser. Då sedan ingen brand blef utaf, fann Profeten rådligt att skyndsamt lemna London, för att undgå deras förbittring, som han bedragit, och som nu voro icke litet flata och fortretade deröfver, att de så onödigtvis gift sig med sina dulcineor.

En Engelsmans lidande i Paris.

Efter hans egen berättelse, införd i Lond. Chron. och flera Eng. Tidn.

(Fortsättning.)

Mitt samtal med Prefekten varade en och en fjerdels timma, och under hela denna tid såg han mig aldrig en enda gång i ansigtet. Efter detta försök, som jag ansåg för det sista, blef jag en dag plötsligen ryckt ur mitt fängelse, der jag då hade varit 34 dagar, och sattes i ett rum med fönster, hvarest jag hölls strängt innesluten i 38 dagar till, jemte en Monsieur Didier, en förträfflig man, som jag har att tacka för många nöjsamma och undervisande stunder (förmodligen den samme, som sedan blifvit afrättad i Grenoble). Sedan jag varit der någon tid, begärde jag formligen att blifva dömd eller satt i frihet. Jag fick då bud från en ny Polis-Kommissarie, Monsieur Nartus, som lät säga mig, att min befrielse berodde på det gamla villkoret. Läkaren och Inspektoren framhårdade ännu i sin begäran, att jag skulle flyttas till ett sundare fängelse; så mycket mer, som Polis-Prefekturén icke var något beständigt fångrum, och intet exempel fans, att

en person blifvit der hållen i förvar så länge som jag. Slutligen skickade Monsieur Nartus efter mig, och under ett samtal, som räckte tre och trefjerdedels timma, sökte förmå mig att gifva efter och nämna de fyra personerne. Den gamle skrymtaren hotade och forskade förgäfves. Han lade en papperslapp framför mig, räckte mig en penna, och sade: *Tenez, ce n'est rien*; Ni behöfver bara skriva de fyra namnen på Generalen från Guienne, Morning Chronicles Korrespondent, Kolportören och Protestanten. *Ce n'est qu'une bagatelle, Monsieur, l'affaire d'un moment*. Jag slutade striden dermed, att jag steg opp och förklarade att ingenting i världen skulle kunna förmå mig att samtycka till hans begäran. Härvid ändrade mannen ton, komplimenterade mig öfver min ståndaktighet, och lofvade att ingifva en gynnande rapport om mitt förhållande; hela saken, sade han, var en bagatell, men olyckligtvis hade jag *blessé l'amour-propre des Ministres*. Han beklagade för öfrigt, att jag hade lidit så mycket; men Polisen var alldeles öfverhopad med göromål, tiderna voro oroliga, Styrelsen var högst *ombrageux* och *chatouilleux*, och Engelsmännen i Paris talade aldrig om annat än politik, och gjorde Regeringen mycket bekymmer. Han slutade med de orden, att som jag redan lidit så mycket, kunde jag hoppas att snart blifva befriad. Jag fick sedan veta af en vän, som sökt denne gamle fullkomnade skrymtare för att begära underrättelse om mig, att Polisen hade från början beslutit, att jag skulle dömmas, emedan jag sårat Ministrarne, och att jag till och med skulle dömmas för högmålsbrott, såsom den der konspirerat mot Statens välfärd, och underhållit gemenskap med de missnöjde i Södra Frankrike och i förstaden St. Antoine; att för öfrigt Polisen var högst uppretad emot mig, för det jag vägrat gifva de upplysningar den begärde, och att en sådan envishet var ett farligt efterdöme. Omkring den 25 Mars kommo en dag några bofvar in i mitt

rum, och i närvaro af Fångvaktaren samt Monsieur Didier afklädde mig inpå bara kroppen, och på det brutalaste sätt ransakade mig, för att upptäcka om jag hade några papper på mig. Jag hade ingenting annat, än några bref från mina vänner, och några memoïrer rörande min belägenhet, som lågo på bordet; allt detta blef borttaget.

Äntligen den 3 Aprill, sedan jag varit 72 dagar häktad i Polis-Prefektoren, blef jag ford till fängelset la Force, der jag träffade Sir Robert Wilson, Hr Bruce och Kapten Hutchinson, hvilka mottogo mig med en ömhet, som aldrig skall utplånas ur mitt minne. Jag träffade der också bland 500 fångar flere af dem, med hvilka jag varit innesluten i Polis-Prefektoren. Jag beredde mig nu till min förestående rättegång med fullkomligt lugn. Långt ifrån att anse mig brottslig, visste jag ej en gång att jag gjort mig skyldig till den minsta oförsigtighet. Franska lagarne äro mycket bestämda; inga andra skrifter, än de som äro ärnade att tryckas, höra under deras granskning. De taga ingen befattning med enskilda bref. Jag hade derföre ej felat mot någon Fransk lag, då jag skrivit till mina vänner angående de utomordentliga händelser, som tilldrogo sig i Frankrike förliden sommar. Jag skref dessa bref från ett Land, som var en Britisk eröfring, och på en tid, då *Verldens Hufvudstad*, som Fransmännen nämna Paris, styrdes af en Preussisk och en Engelsk Guvernör, samt Englands röda kors svajade på höjderne af Montmartre. Jag såg målningarne, som voro ett byte från främmande länder, statyerne och Korintiska hästarne nedtagne från sina ställningar, och återsände till sina ägare; jag såg Britiska Regementen paradera i den fallna Staden, och jag hörde deras musik uppstämna *Rule Britannia*. Jag frågar, hvem är den Engelsman, som vill tillräkna mig som ett fel, att hafva berättat dylika uppträden för mina vänner? Jag frågar, hvem är den Engels-

man, som icke skulle gjort det samma? Den 1 Maj fick jag ett bref från Britiske Ambassadören, hvaruti låg inneslutet ett från Polis-Ministern Grefve Decaze, dat. den 30 Aprill, hvarigenom han underrättar Hans Exellens, att han tagit *une connaissance approfondie* af min sak; men att en offentlig rättegång skulle hafva olägenheter med sig, och att han derfore uppdragit Polis-Prefekten att lemna mig ett pass. Nu är det säkert, att dessa olägenheter voro icke de verkliga hindren; ty det är ett factum, att Ministern hade skickat mina papper till Anklagelse-Kammaren för att få dess yttrande, om jag kunde ställas för rätta eller ej, och att de blifvit återsände till Polisen den 25 Aprill med det svar: *il n'y a pas lieu à suivre*. Ingen anklagelse-akt kunde på dem grundas. Min triumf var fullkomlig. Hela önskan och makten af detta forskräckliga chaos af orättvisa, Franska Polisen, hade sökt min undergång förgäfvets. Denna Administrations Agenter, från Ministern ända till den ringaste spion, hafva alla varit verktyg för Bonapartes despotism. De äro så vana att leka med människors elände, att något offer sällan undgår deras klor. Också fann jag snart, att de ännu ej tröttnat att plåga och förfölja mig. Jag fick vänta ända till den 15 Maj om eftermiddagen, då en Gensdarme kom med skriftliga order att föra mig till fots till Calais, lik en missdådare, från Brigad till Brigad, och låta mig tillbringa nätterne med tjufvar och röfvere i fängelserne i de Städer jag passerade. Lyckligtvis undkom jag Gensdarmen den gången, och en Engelsman, som gjort besök i fängelset och varit vittne till hela förloppet, och som skulle samma dag spisa hos Sir Charles Stuart, åtog sig att framlemna till honom ett bref, hvarigenom jag underrättade honom om beskaffenheten af den skymf man ville mig tillfoga, och som jag ej lefvande skulle underkasta mig.

(Forts. e. a. g.)

Sofrosyne.

*****
STOCKHOLM DEN 3 AUGUSTI 1816.
*****

Om de nu varande fläckar i Solen.

Dessa fläckar, som genom en Italiensk Astronom's sällsamma spådom gifvit anledning till en så otidig farhåga nästan i hela Europa, äro i sig sjelfva icke utan märkvärdighet. Deras närvarande utseende beskrifves sålunda i en Engelsk Journal. Närmast Solens medelpunkt är på ena sidan en liten men särdeles mörk fläck i skapnad af en drake med kort stjert, och i parallel linje dermed på andra sidan, en dylik fläck, fast något mera rundad. Begge dessa äro förbundne med hvarandra genom en oregelbundet krokig linje, som dock är mindre mörk än sjelfva fläckarne. Utmed östra brädden, flere grader under Eqvatorn, är en stor massa af fläckar; den första af dessa, som synes mest i vester, är mycket stor och svart, af oregelbunden skapnad, och omgifven af en ring, som till figuren något liknar sjelfva fläcken, men är ljusare till färgen, och har två gånger så stor diameter; dernäst komma sex andra fläckar, som sträcka sig i en krokig linje åt öster, och hvilkas form är oregelbunden, men i allmänhet oval, och något spetsig åt nedra ändan; till färgen äro de mindre mörka än den första, och somliga af dem äro dubbla; midtemellan de två sista af dessa sex fläckar befinner sig en liten och ovanligt svart fläck; vid ändan af denna linje är åter en annan fläck, nästan så stor som den första, och omgifven af en dylik ring; ännu längre i öster är en liten fläck, som rundt omkring kanten har liksom fransar. Denna sköna massa

af fläckar upptager åtminstone 30,000 mil af Solens yta. Vid vestra brädden, några grader öfver Equatorn, befinner sig slutligen en särdeles stor och mörk fläck, men som ej är omgifven af någon ring. Man räknar således inalles 18 fläckar i Solen, och alla dessa hafva nästan utan förändring flere veckor fortfarit att synas. Doktor Herschel har i anledning af detta fenomen gjort en spådom, helt olika med den Italienske Astronomiæ-Professorns. Han har nemligen bevist genom äldre Astronomers observationer och historiska exempel, att när sådana fläckar i Solen någon tid fortfarit, har merendels foljden varit ett med fruktbarhet och öfverflöd välsignadt år. Huruvida detta äfven nu skall inträffa, återstår att se. I vissa provinser af Sverige gör man sig ännu klen föreställning om Solfläckarnes välgörande inflytelse.

Verkan af Åskledare.

Enligt en särdeles märkvärdig uträkning, grundad på de med Pluviometern gjorda observationer på Observatorium i Milano, har sedan år 1773, eller den tidpunkt då åskaledare började införas i Europa, massan af nederbörd öfverhufvud taget ökat sig i en ofantlig proportion, eller med en hel femtedel, och i samma proportion har hettan i atmosfären aftagit.

Nya exempel af Sjusofvare.

I London visar man nu en Soldat, som beständigt sofver och derunder synes plågad af oupphörliga ryckningar och förvridningar af ansigtets muskler. I början var stort tillopp af folk för att se honom, och medlidandet med hans olyckliga öde aftvingade hvarje åskådare en liten skärf. Men sedermera har man börjat misstänka, att något bedrägeri är doldt härin-

der, och de som vilja anses mer skarpsynte, förklara hela hemligheten af denne Soldaten, som för en verkan af den utomordentliga makt, som en del människor kunna förvärfva sig öfver alla muskler och blodkärl i sin kropp, och hvaraf flera exempel i Läkarekonstens Annaler omtalas. Någon öfvertygande visshet härom har dock ej kunnat erhållas, och under alla prof har den sofvande förblifvit sig lik.

En nästan dylik händelse har förlidet år inträffat med en qvinna i Skottland, hvarom berättelsen blifvit uppläst i Kongl. Vettenskaps-Societetens i Edinburg sista sammankomst. Hon sof först från den 27 till den 30 Juni, då hon vaknade utan att känna någon olägenhet. Följande dagen om morgonen insomnade hon åter, och sof i 7 dagar, utan att hafva någon rörelse, föda eller uttömning. Vid den tidens förlopp rörde hon sin hand och pekade på munnen, till ett tecken att hon behöfde någon föda, som straxt gafs henne, men ickedestomindre förblef hon i sitt sömntillstånd ända till den 8 Aug., således inalles i 6 veckor, utan att synas vaken mer än en enda dag, den 30 Juni. Hennes puls var de första två veckorna 50 slag i minuten, tredje veckan 60, och sedan tills hon vaknade, 70 till 75. Hon var då mycket matt, men repade sig så fort, att redan i slutet af Aug. arbetade hon med grödans inbergning.

En äldre casus, som är ännu vida märkvärdigare än de begge föregående, berättas af Doktor Cheyne i hans *Engelska Sjukdomar* sålunda: "Denne person kunde dö eller uppgifva andan när han behagade, och sedermera genom sin egen åtgärd komma till lifs igen. Han var så enträgen, att vi skulle se honom göra försök dermed, att vi slutligen måste samtycka. Vi började med att känna hans puls alla tre; den var ganska tydlig, ehuru låg och långsam, och hjertat hade sin vanliga rörelse. Dereftefter lade han sig

på ryggen, och låg någon tid alldeles stilla; jag höll honom i högra handen; Doktor Baynard hade sin hand liggande på hans hjerta, och Herr Skrine höll en spegel för munnen på honom. Nu kände jag, huru hans puls småningom föll, tills jag slutligen med den noggrannaste uppmärksamhet ej kunde känna minsta tecken dertill. Afvenså kände Doktor Baynard ej den minsta rörelse af hans hjerta, och på den blanka spegeln, som Herr Skrine höll för munnen, syntes ej ringaste spår till anda. Vi undersökte sedan alla tre ömsevis hans puls, hans hjerta och hans andedrägt, men kunde på intet sätt upptäcka något spår till lif hos honom. Vi resonnerade länge öfver denna besynnerliga händelse, och då vi funno att han alltjemt var i samma tillstånd, slutade vi att han hade drifvit sitt experiment alltför långt, och ansågo honom för verkligen död. På det sättet gick en half timma förbi, och vi voro just färdige att lemna honom, då vi i bortgåendet märkte någon liten rörelse; vi vände om, och undersökte vidare, då vi funno pulsen småningom återkomma och hjertat börja åter röra sig. Snart derpå begynte han äfven sakta andas och tala helt tyst. Vi blefvo alla i högsta grad förundrade öfver denna oväntade förändring, och sedan vi ännu en stund samtalat med honom, gingo vi bort fullkomligt tillfredsställda med det prof han visat oss af sia utomordentliga förmåga."

Om Barbareskernes utrotande.

Desse Sjörofvares sista tid synes äntligen vara kommen. Engelska Regeringen, med rätta förtörnad öfver Algierarnes skändliga framfart i trots af den nyss slutna Traktaten, låter nu i sina hamnar utrusta en betydande Flotta under Lord Exmouths befäl, för att dermed kufva icke allenast Algieriska Regeringen, utan äfven sjelfva invånarne, hos hvilka roflystnad och grym-

het äro så inplantade, att de ej kunna afhållas derifrån, så framt de ej alldeles fördrivas från kusten. Engelska Tidningarne beklaga emellertid, att Ministrarne ej tagit detta beslut, innan England sjelf blifvit insulteradt, hvarigenom detta Land uraktlåtut det bästa tillfälle att visa sig ädelt och oegennyttigt. "De Barbariska Sjörofrarnes grymheter och våldsamerheter, säger en af dessa Tidningar, hafva i lång tid blifvit tålte af alla Europas Makter med en förnedrande efterlåtenhet, föga värdig någon sjelfständig Stat, och allraminst värdig Englands stolthet, ära, öfverlägsenhet och mensklighet. Med förtrytelse hafva vi sett en Engelsk Admiral, i spetsen för en mäktig Flotta, ingå en Traktat med dessa Barbarer, för att med penningar af dem återköpa fria Christne män, hvilka endast deras otyglade djerfhet och rofgrighet gjort till slafvar. Vi kunna härvid ej undgå att anmärka, att hvilken Köpman eller Handels-Agent som helst med lika mycket penningar skulle hafva utträttat precist det samma. För öfrigt anmärkte vi straxt, då dessa vanhederliga Traktater afslutades, att man aldrig skulle kunna lita på deras varaktighet, och utgången har alltför snart rättvisat vår mening. Sjörofrarne hafva varit betänkte att sjelfve påskynda sin undergång genom hopande af rysligheter på rysligheter. Men de som äro verkliga vänner af Englands storhet och värdighet, skola alltid beklaga, att England endast genom egna oförrätter kunna tvingas att blifva den civiliserade världens hämnare. Vår Regerings usla och föraktliga politik har på det sättet låtit ett af de skönaste tillfällen gå förlost att upphöja och förädla Stor-Britanniens karakter. Man hoppas åtminstone, att nu ingen vidare flatheit skall äga rum, utan att dessa röfware-nästen skola bestämdt utrotas och förstöras, utan afseende på den upprättelse de ännu kunna bjuda, eller de nya löften de till äfventyrs vilja göra." Som det synes, gäller den i England utrustade expeditionen likväl endast Algier,

men icke Tunis och Tripolis, hvilka ännu ej förbrutit sig mot England sjelft, och hvilkas öde således lärer bli tills vidare uppskjutet. Hvad Marocco angår, har detta skändliga röfveri der längesedan upphört. Märkvärdigt är eljest, att på samma gång som i England utrustas en expedition mot Algier, föranstaltas äfven i Constantinopel en dylik, som är ämnad att tvinga Deyen till erkännande af StorSultanens öfvervalde, hvilket han hittills ej gjort. Om den Engelska och den Turkiska Flottan skulle mötas utanför Algier, månne de skulle agera tillsammans?

Enligt de nyaste underrättelser från London, är Lord Exmouths Flotta redan färdig, och han sjelf har den 20 Juli gått om bord i Portsmouth, för att med första vind afseglä. Hans expedition består af några och tjugu Linieskepp och Fregatter, samt en betydlig Landt-Armé af alla vapen, äfven ett Kompani Sappörer och Minörer.

Bref om Napoleon.

Dat. St. Helena den 21 Aprill 1816.

Vår nya Guvernör Sir Hudson Lowe ankom hit för några dagar sedan, och mottog förvaltningen af sitt Embete. Dagen derefter begaf han sig kl. 9 om morgonen till Longwood jemte Amiral Cockburn och sin egen Stab, men blef icke mottagen. Orsaken dertill uppgifves olika; förmodligen väntade Napoleon, att man först skulle fråga, på hvad tid han ville mottaga Guvernörens besök, och den timman då han infann sig var i alla fall mindre lämplig. Följande dagen blef detta misstag rättadt, och Sir Hudson Lowe fick företräde; men Amiral Cockburn, med hvilken Napoleon synes vara mindre nöjd, blef äfven nu icke mottagen. Efter några minuters samtal afträdde

Sir Hudson, och hans Stab blef införd och mottogs af Napoleon med utmärkt höflighet. I dessa dagar har äfven förre Guvernören, Öfverste Wilkes, haft företräde innan han lemnade Ön. Hans samtal med Napoleon varade i halfannan timma, hvilket är något ovanligt, emedan Napoleon eljest icke gerna talar enskilt med någon längre än några minuter. Efter den nye Guvernörens bitkomst har det blifvit dem af hans Svit, som kunde vara hugade att återvända till Europa, erbjudet att med första lägenhet afgå härifrån; hvaremot de, som ej vilja öfvergifva sin gamla Herre i hans olycka, måste underteckna en skrift, att de vilja qvarblifva på ön så länge Napoleon der hålles fången, och underkasta sig samma inskränkingar som han. De hafva straxt alla undertecknat denna skrift, och ingen har velat öfvergifva sin Herre. För öfrigt får han nu frihet att välja sitt residens på hvad trakt af ön han behagar; och när den förstärkning af troppar, som är på vägen hit, ankommer, får han äfven tillstånd att rida öfverallt omkring på ön undantagandes batterierne.

En Engelsmans lidande i Paris.

Efter hans egen berättelse, införd i Lond. Chron. och flera Eng. Tidn.
(Fortsättning och Slut.)

Den 16 Maj kl. 6 om morgonen kommo återigen en hop Gensdarmar, som hade order att afföra mig i kedjor. De framvisade en skriftlig befallning från Polisen, hvaraf jag har i behåll en afskrift. Jag vägrade alldeles att lemna rummet, och varnade Fångvaktaren att ej lägga sin hand på mig. Kl. 7 öppnades fängelserummen, och fångarne släpptes ut på gården. Sir Robert Wilson förklarade, att han aldrig skulle tåla att se en Engelsman eller någon menskelig varelse handterad med sådan brutalitet, och trotsade Gensdarmarne att komma in på gården. Herr

Brüce och Kapiten Hutchinson understödde honom modigt, och hade Gensdarmerna i sjelfva verket försökt att stiga öfver tröskeln, så hade troligen foljderne blifvit olyckliga. De gingo bort, sägande att de skulle skaffa sig hjälp. Emellertid beredde sig mina tre landsmän att göra ett tappert motstånd, och flere af de Franska fångarne voro färdige att bistå dem. Gensdarmerna återkommo ännu två gånger samma dag, men då de funno huru sakerna stodo, lemnade de sina order utan verkställighet. Som jag fullt och fast beslutit att ej lefvande låta bortföra mig på det sätt som sagdt är, har jag således för mitt lif att tacka dessa modige män, som riskerade sina egna lif för att skydda en landsman för den brutalaste misshandling, som någonsin en despotisk Styrelse låtit öfvergå en oskyldige. Om aftonen fick jag ett bref från Brittiske Ambassadören, inneslutande ett från Herr Decaze, hvaruti han tillskrifver Gensdarmernes förhållande *ett missförstånd på min sida*. Sina egna skriftliga officiella order vågar han således kalla ett missförstånd på min sida! Den 17 Maj blef jag äntligen satt i frihet, sedan jag nära fyra månaders tid varit pinad af en grym och blodgirig Polis, hvars allid oförändrade system är det som ruinerat i folkets opinion alla Regeringar Frankrike haft under dessa 25 år. Innan jag lemnade Paris, uppvaktade jag Sir Charles Stuart, för att tacka honom för det beskydd han gifvit mig, hvarvid han behagade komplimentera mig öfver den ståndaktighet jag under dessa rysliga uppträden ådagalagt.

Förklaring öfver Gravuren N:o 7.

Spektakel - Costume.

Toque af hvitt Sidensars, à la Berlinoise, med guldband och strutsfjädrar. Halsked af perlor och Amäthister. Örhängen af perlor. Klädning af Sidensars, garnerad med blonder och stora veck ner till; långa och mycket vida ärmar. Schal broderad med blommor. Hvita Handskar. Blåa Skor.

Tryckt hos FR. CEDERBORGH & Comp.